

ความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่

Entrepreneurs' Expectations on the Desired Attributes of Graduates in Next normal

เทพรัตน์ เอื้อธรรมถาวร (Theppharat Ueathamatawon) ¹

พรทิพย์ เอื้อธรรมถาวร (Pronthip Ueathamatawon) ²

Received: February 15, 2022

Revised: March 04, 2022

Accepted: May 22, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้กล่าวถึงความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่จากศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่มีต่อความคาดหวังของผู้ประกอบการ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและตลาดแรงงาน ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีความคาดหวังคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านความรู้และทักษะทางปัญญา รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ประกอบการ โดยเน้นการพัฒนาโครงการและกิจกรรมให้นักศึกษามีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารและการรวบรวมข้อมูลข่าวสารในการทำงาน

ความสามารถในการยืดหยุ่นและการปรับตัวพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและมองหาโอกาส การนำความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้กับงานจริงได้ เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม การประสานงาน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักจัดลำดับความสำคัญของการทำงาน ส่งผลให้มีทักษะทางปัญญาที่สามารถแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ และมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิดนอกกรอบ ใฝ่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งด้านจริยธรรมในการทำงาน และจริยธรรมคุณธรรมในวิชาชีพ เพื่อให้ครอบคลุมกับความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ทั้ง 3 ด้าน

คำสำคัญ: ความคาดหวัง ,ผู้ประกอบการ , คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

Abstract

This article presents the entrepreneurs expectations on the desired attributes of graduates on Next normal era; derived from the review of the articles related to study the desired attributes of graduates toward the entrepreneurs' expectations, to be used as a guideline for curriculum development in accordance with the

¹ อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ
วิทยาลัยนครราชสีมา

Instructor , Business Administration and Information
Technology, Nakhonratchasima College

² อาจารย์ประจำ คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

Instructor, Faculty of Science and Arts,
Rajamangala University of Technology Isan

needs of entrepreneurs and labor market, by collecting information from various related articles.

The study findings found the entrepreneurs had the highest expectation of desirable graduate attributes in the top 3 levels: which firstling are in numerical analysis, communication and information technology skills, followed by the interpersonal skills and responsibility aspect, and the knowledge and intellectual skills aspect. As well as being used as a guideline for the developing and adapting the curriculum to meet the needs and expectations of entrepreneurs; emphasis on the development of projects and activities. To provide students with the skills to use computers and digital technology to communicate with gather information to work, the ability to be flexible, adaptable to change and look for opportunities; emphasis on the students to apply the theoretical knowledge they have learned to apply to real work. Focus on teaching and learning activities that build teamwork skills, coordination, having good human relations with others ,responsible for assigned tasks, know how to prioritize work that result in intellectual skills that can solve problems from situations that arise, to be creative dare to think outside the box and always eager to learn including planting shores for students to have morals and ethics both in terms of work ethics and professional ethics to cover the expectations of entrepreneurs on the desirable characteristics of graduates in the next normal era in 3 aspects.

Keywords: Expectation, Entrepreneur, Desired attributes of Graduates

บทนำ

การพัฒนาศักยภาพแรงงานให้สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นั้นจะเป็นประโยชน์จากทรัพยากรด้านแรงงานที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดความคุ้มค่าอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงมากขึ้น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) แต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน เช่น คุณภาพคนแรงงานส่วนใหญ่ มีปัญหาเรื่องความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนาโครงสร้างสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงาน (วรลักษณ์ ลลิตศิริวิมล และคณะ, 2560)

ในปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่ “Next normal” ที่เกิดขึ้นในยุค “COVID-19” เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่างๆ ทั่วโลกมนุษย์จึงจำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไปจากวิถีเดิม ๆ โดยมีการปรับวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ ควบคู่ไปกับความพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ นำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ๆ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรม ในหลายมิติทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขอนามัย การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ซึ่งการดำเนินธุรกิจภายใต้สภาวะการแข่งขันสูง และมีพัฒนาเทคโนโลยีในทุกๆด้านเพื่อการแสวงหาความได้เปรียบในการแข่งขันทางวงการธุรกิจ และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในยุค “Next Normal” (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 2563)ลักษณะของบัณฑิตที่ตลาดแรงงานต้องการมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่ผ่านมา นอกจากนี้ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติคุณภาพอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทยผลิตบัณฑิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ขาดความรู้และทักษะของอาชีพไม่เชื่อมโยงกับสังคม และการประกอบอาชีพบัณฑิตที่จบอุดมศึกษามีความรู้และทักษะรวมทั้งคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานค่อนข้างต่ำไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้ง ๆ ที่ภารกิจด้านการผลิตบัณฑิตเป็นภารกิจหลักของอุดมศึกษาทุกแห่งที่ต้องการพัฒนาคุณภาพ

บัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ มาตรฐานวิชาชีพ และตามความต้องการของตลาดแรงงาน

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในยุค Next normal เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการและตลาดแรงงานต่อไป

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง ประกาศของคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของแต่ละระดับคุณวุฒิ โดยในระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องกำหนดเป้าหมายและดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560) ดังนี้

(1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น

(2) ด้านความรู้

มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติกฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

(3) ด้านทักษะทางปัญญา

สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันต้องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพสำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

(4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่มสามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาดตนเองและอาชีพ

(5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลแปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่าเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

สรุปได้ว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ คือ แนวทางระดับอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ

ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ความคาดหวังของผู้ประกอบการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ ดังนี้

ความคาดหวัง หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ความมุ่งหวังหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง เช่น บุคคล การกระทำหรือเหตุการณ์จึงเป็นการคิดล่วงหน้าโดยมุ่งหวังในสิ่งที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดตามที่ตนคิดไว้ (ฤทัย นิธิธนวิชิต, 2553)

ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการ ความรู้สึก การรับรู้ การคาดการณ์ ถึงสิ่งที่บุคคลปรารถนาจะเป็น หรือ จะได้มาในอนาคต (พรพิมล รียาย และคณะ, 2556)

ความคาดหวัง หมายถึง เป็นความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ความมุ่งหวังหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง เช่น บุคคล การกระทำหรือเหตุการณ์เป็นต้น จึงเป็นการคิดล่วงหน้าโดยมุ่งหวังในสิ่งที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดตามที่ตนคิดไว้ ทั้งนี้ความคาดหวังของบุคคลจะขึ้นอยู่กับความต้องการและเป็นไปตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการของเจ้าของกิจการ ผู้บริหารระดับสูง หรือ หัวหน้างาน ที่ว่าจ้างหรือกำกับดูแลการทำงานของบัณฑิต (เทพรัตน์ เอื้อธรรมถาวร และคณะ, 2558)

ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความต้องการต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีการคาดคะเนหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า ซึ่งระดับความคาดหวังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลต่อสิ่งนั้น (นัฐพงษ์ สารเมฆ, 2562)

สรุปได้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และความต้องการที่มีต่อบุคคลซึ่งมีการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าในสิ่งที่ปรารถนาหรือคาดคะเนไว้ โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของผู้ประกอบการไว้ ดังนี้

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ริเริ่มและดำเนินการด้วยตนเอง (दनัย เทียนพุม, 2532)

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้จัดตั้งองค์การเป็นเจ้าของบริหารงาน และยอมรับความเสี่ยงทางธุรกิจ (Hodgetts and Kuratko, 1996)

ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่มีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เป็นบุคคลที่ค้นพบความคิดและโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ เป็นผู้รวบรวมเงินทุนเพื่อจัดตั้งธุรกิจ จัดระเบียบในธุรกิจและบริหารดำเนินงานของธุรกิจ เพื่อจัดหาสินค้าและบริการให้แก่สาธารณะชน ความสำเร็จทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนมากมาจากพลังและการประดิษฐ์คิดค้นของผู้ประกอบการที่ดำเนินงานอยู่ในสภาพแวดล้อมของวิสาหกิจเอกชน (ผุสดี รุมาคม, 2540)

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่มีความคิดที่จะดำเนินธุรกิจ ทำการก่อตั้งธุรกิจขึ้นมา และคอยประคับประคองให้ธุรกิจที่ตั้งขึ้นมานั้นมีการเจริญเติบโต (ฤทธิ์ ตันติพนารัตน์, 2543)

ผู้ประกอบการ คือ บุคคลที่มองเห็นโอกาสและสามารถนำทรัพยากรที่มีจำกัดมาสร้างสรรค์หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ เพื่อจุดประสงค์ในการขายสินค้าและบริการ โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาและบริหารธุรกิจ โดยยอมรับความเสี่ยงเพื่อหวังผลกำไรในระยะยาว รวมทั้งประคับประคองธุรกิจที่ตั้งขึ้นมานั้นให้มีการเจริญเติบโต ผู้ประกอบการจะเป็นเจ้าของกิจการ มีอำนาจในการตัดสินใจและมีบทบาทในการเป็นผู้นำขององค์กร (Jones and George, 2003)

ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลและบริหารวิสาหกิจของตนเอง โดยมีอิสระและความเสี่ยงในการประกอบการ รวมทั้งโอกาสในการทำกำไรจากวิสาหกิจนั้น (ชูชัย สมศิริไกร, 2548)

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ริเริ่มและพร้อมที่จะรับความเสี่ยงในการลงทุนประกอบกิจการ โดยใช้ปัจจัยการผลิตทั้งหลาย ผสมผสานกับสติปัญญา ความสามารถ ประสบการณ์ และหลักการบริหารที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดสินค้าและบริการต่อลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้อง (สมพร ปานยงค์ และคณะ, 2550)

ผู้ประกอบการ หมายถึง เจ้าของกิจการ หรือผู้ที่คิดริเริ่มจัดตั้งธุรกิจขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเอง โดยมองเห็นโอกาสทางธุรกิจและยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อมุ่งหวังผลกำไรที่

เกิดจากผลการดำเนินงานของธุรกิจตนเอง (ณัฐไพ สุธสิริสม, 2564)

สรุปได้ว่าผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ริเริ่ม ผู้จัดตั้งหรือเจ้าของกิจการที่ยอมรับความเสี่ยงจากการลงทุนเพื่อดำเนินงานของธุรกิจ เพื่อหวังผลกำไรในระยะยาวเพื่อการเติบโตของธุรกิจ

เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการ คือ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของผู้ริเริ่ม ผู้จัดตั้ง หรือเจ้าของกิจการที่มีต่อบุคคลซึ่งมีการคาดการณ์หรือคาดคะเนไว้ล่วงหน้าในสิ่งที่ปรารถนาเอาไว้

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่มีต่อความคาดหวังผู้ประกอบการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ต่อความคาดหวังของผู้ประกอบการในยุค Next normal พบว่าผู้ประกอบการมีความคาดหวังระดับมากที่สุด คือ

1) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญคุณลักษณะบัณฑิตดังกล่าวเป็นลำดับแรก เนื่องจากผลกระทบของการแพร่ระบาดโรค COVID-19 ต้องเว้นระยะห่างทางสังคมส่งผลให้ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการมากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการต้องมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสารและการทำงานผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนได้โดยจะเน้นความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัลในการรวบรวมข้อมูล สามารถสื่อสารอธิบายความเข้าใจ ทั้งในรูปแบบการเขียนรายงานและนำเสนอด้วยวาจาได้ (เทพรัตน์ เอื้อธรรมถาวร และคณะ, 2558) เพราะในยุคปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีถือเป็นเรื่องที่สำคัญในการทำงานในทุก ๆ อาชีพ การสื่อสารก็สำคัญเช่นกัน เพราะในการทำงานทุกงานต้องใช้การสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานหรือลูกค้าก็ตาม (ภัทรวดี สอนเวียง และคณะ, 2563)

2) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดหวังและมีความต้องการ

คือ ความสามารถในการยืดหยุ่นและการปรับตัวพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและมองหาโอกาสที่ซ่อนอยู่เพื่อพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส การทำงานเป็นทีม และสามารถประสานงานและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ทักษะการเข้าสังคมเพื่อที่จะทำงานกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นและมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย (ฉัตรชัย อินทสังข์และคณะ, 2563) (เทพรัตน์ เอื้อธรรมถาวร และคณะ, 2558) เพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ในขณะเดียวกันทางด้านการปฏิบัติงานไม่สามารถกระทำพังคนเดียวได้ ต้องอาศัยการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ (วิบูล จุง, 2555)

3) ด้านความรู้และทักษะทางปัญญา พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดหวังและมีความต้องการ คือ ให้ความสำคัญกับเรื่องมีความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รู้จักจัดลำดับความสำคัญของการทำงานต่างๆ อย่างเป็นระบบ (ภัทรวดี สอนเวียง และคณะ, 2563) รวมทั้งมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่หาความรู้ใหม่และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา กล้าคิดนอกกรอบและนำความรู้ที่มีอยู่ต่อยอดให้เกิดประโยชน์กับสถานประกอบการ รู้จักแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ (เทพรัตน์ เอื้อธรรมถาวร และคณะ, 2558) เนื่องจากปัญหาแรงงานที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการยังขาดทักษะดังกล่าว ซึ่งถือเป็นความรู้ขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับวิชาชีพ บุคลากรใหม่ยังขาดความรู้จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดความล่าช้าและขาดประสิทธิภาพ (วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล และคณะ, 2560)

4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดหวังและยังคงให้ความสำคัญ คือ จริยธรรมและคุณธรรมในการทำงานต้องมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ และไม่คดโกงหรือหลอกลวงผู้อื่น จึงจะได้รับความไว้วางใจจากผู้ร่วมงาน สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล และคณะ, 2560) ทั้งนี้เนื่องจากคุณลักษณะดังกล่าวเป็นคุณลักษณะที่ต้องใช้ระยะเวลายาวนานในการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวองบัณฑิตไม่สามารถฝึกฝนให้มีได้ทันทีในสถาน

ประกอบการ เหมือนกับคุณลักษณะด้านอื่น ๆ (สนทยา เขมวิทิตน์, 2549)

บทสรุป

ความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่นั้น เมื่อวิเคราะห์ผู้ประกอบการมีความคาดหวังคุณลักษณะบัณฑิตมากที่สุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพราะจากผลกระทบการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ผู้ประกอบการมีการปรับตัวเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลในการดำเนินงานทางธุรกิจมากขึ้น ผู้ประกอบการจึงมีความคาดหวังบัณฑิตที่มีทักษะการติดต่อสื่อสารและการทำงานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านความรู้และทักษะทางปัญญา เพราะบัณฑิตที่มีความสามารถในการปรับตัวพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น และมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักจัดลำดับความสำคัญของการทำงานต่างๆ อย่างเป็นระบบ ใฝ่หาความรู้ใหม่และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา และนำความรู้ที่มีแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการมีความต้องการและความคาดหวังที่มีต่อบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญไม่ว่าจะเป็นบริษัทเอกชนและหน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์สุจริตและความจริงใจในการทำงานเป็นอย่างมาก

แนวทางในการพัฒนาและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ประกอบการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่โดยเน้นการพัฒนาโครงการและกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษามีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารและการรวบรวมข้อมูลข่าวสารในการทำงาน การนำความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้กับงานจริงได้ เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม การประสานงาน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

รู้จักจัดลำดับความสำคัญของการทำงาน ส่งผลให้มีทักษะทางปัญญาที่สามารถแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ และมีความคิดสร้างสรรค์ใฝ่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งด้านจริยธรรมในการทำงานและจริยธรรมคุณธรรมในวิชาชีพเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและตลาดแรงงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. (2563). 'Next normal' คืออะไร? เมื่อโควิด-19 ผลักเรารู้ชีวิตปกติวิถีใหม่'กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. สืบค้นวันที่ 27 พฤษภาคม 2563 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/882508>.
- ฉัตรชัย อินทสังข์และคณะ. (2563, กรกฎาคม – ธันวาคม). คุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาดและความพึงพอใจของผู้ประกอบการ. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ. 6(2), หน้า 1-13.
- ชนินาถ ทิพย์อักษรและคณะ. (2560). คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. โครงการวิจัยหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- ชูชัย สมितिไกร. (2548, กรกฎาคม- กันยายน). ศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยไทย, วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 11: หน้า 256.
- ณัฐไท สุทธิเสริม. (2564). การเป็นผู้ประกอบการ. สืบค้นวันที่ 16 กันยายน 2564 จาก: <https://sites.google.com/site/natpatai24456/hnwy-thi4-kar-pen-phu-prakxb-kar>.
- दनัย เทียนพุ่ม. (2532, พฤศจิกายน). นักวิสาหกิจผู้ประกอบการในองค์การ. วารสารคลังสมอง. 77, หน้า 72-75.

- ฤทัย นิธิธนวิจิต. (2553). ความคาดหวังและสิ่งที่ได้รับของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฤทธิ์ ตันติพนารัตน์.(2543).ทักษะความเป็นผู้ประกอบการ : กรณีศึกษานิสิตโครงการปริญญาโทสาขารัฐกิจ ภาคค่ำ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เทพรัตน์ เอื้อธรรมถาวร และคณะ. (2558). ความคาดหวังบัณฑิตของผู้ประกอบการต่อบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ กรณีศึกษาผู้ประกอบการในจังหวัดนครราชสีมา. รายงานการประชุมวิชาการและการนำเสนองานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 วิทยาลัยนครราชสีมา วันที่ 17 มิถุนายน 2559 , หน้า 474 - 481.
- “10 ทักษะในยุค Next normal ที่ควรมี”. (2563). สืบค้นวันที่ 15 ธันวาคม 2564.จาก <https://www.coreandpeak.co.th/post/10%E0%B8%97%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B0%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B8%A2%E0%B8%84newnormal%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B8%A1>.
- ทักษะที่ต้องมีในยุค “Next normal”. (2564). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2564 จาก https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/vgnew_th/938b6cfac62681b75b96643b8754be2e.pdf.
- นัฐพงษ์ สาระเมฆ.(2562). คุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 ตามความคาดหวังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ผุสดี รุมาคม. (2540). การบริหารธุรกิจขนาดย่อม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- พรพิมล รียาย และคณะ. (2556). ความคาดหวังของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ที่มีต่อเนื้อหารายวิชาการศึกษาระดับอุดมศึกษา. (รายงานการวิจัย). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่.
- ภัทรวิดี สอนเวียงและคณะ. (2563, มกราคม – มิถุนายน). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพนักงานในอาชีพทางธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 3(1), หน้า 75-86.
- แมนพาวเวอร์กรุ๊ป ประเทศไทย. (2564). 10 ทักษะ แรงงานยุคโควิดต้องมี. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2564 จาก : <https://www.manpowerthailand.com/th/blog/2020/12/skill-must-have-in-covid-era-th>.
- วิบูล จุง. (2555). คุณลักษณะคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์จากผลผลิตของมหาวิทยาลัย. สืบค้นวันที่ 16 กันยายน 2564 จาก: <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=wbj&mounth=16-07-2009&group=11glob=12>.
- วิไลพร ยาชามป้อม. (2555). คุณลักษณะบัณฑิตบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการตามความต้องการของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วรลักษณ์ ลลิตศิริวิมล. (2560, กันยายน - ตุลาคม). ความคาดหวังทักษะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่ภาคใต้.วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 36(5), หน้า 133-141.
- สมพร ปานยินดี และคณะ. (2550). ลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12(พ.ศ.2560-2564). สืบค้นวันที่ 16 กันยายน 2564 จาก : https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=6420&filename=develop_issue.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2564 จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>
- สนทยา เขมวรัตน์. (2549). ความคาดหวังของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร. *วารสารกำแพงแสน*. 4(3), หน้า 41-46.
- Hodgetts, R.M. & Kuratko, D.F. (1996). *Effective small business management*. 2nd ed., New York: Harcourt Brace Jovanovich Inc.
- Jones, R.G. and George, M.J. (2003). *Contemporary Management*. 3rd ed., New York: McGraw –Hill.
- “Next normal Skills: 5 ทักษะจำเป็นที่คนทำงานควรมี”. (2563). สืบค้นวันที่ 15 ธันวาคม 2564, จาก <https://adecco.co.th/th/knowledge-center/detail/new-normal-skills-2020>.
- Workpoint today. (2564). *6 กรณีศึกษา สู่ 6 ทักษะสำคัญในการเอาตัวรอดยุคหลังโควิด-19*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2564 จาก <https://workpointtoday.com/new-normal-covid-19-skills/>.